

Osobnost července 2009

Jana Medková

Roztroušená skleróza je chronické onemocnění centrálního nervového systému. Dochází při ní k rozpadu myelinových pošev obalujících nervová vlákna, která jsou vodiči nervových vzruchů. Důsledkem jsou různá postižení – zánět očního nervu, dvojité vidění, mravenčení či necitlivost končetin, nejistota při chůzi nebo ztráta schopnosti chůze, špatné mluvení. Nemoc se vyskytuje dvakrát častěji u žen než u mužů, není nakažlivá ani přímo dědičná, výrazně neovlivňuje délku života. V současné době neexistuje lék, který by ji dokázal vyléčit, k dispozici je pouze léčení pozměňující její průběh.

Takto hovoří o roztroušené skleróze, která postihla i havlíčkobrodskou rodačku Janu Medkovou, odborné prameny. První příznaky se u ní objevily, když jí bylo pouhých 24 let. „Viděla jsem dvojmo, měla mlhu před očima, brnely mě prsty. Vsugerovala jsem si, že mi v hlavě roste nádor, ale tyto domněnky lékaři vyvrátili,“ vypráví Jana a dodává, že skutečnou diagnózu jí doktoři nesdělili. „Na jednu stranu to bylo dobře, protože jsem se v té době léčila ještě s neplodností. Kdyby mi řekli, jakou nemocí trpím, zakázali by mi otěhotnět. Po gynekologické stránce jsem se zanedlouho vyléčila a během šesti let se mi narodily tři vymodlené děti.“

Po posledním porodu se zdravotní stav Jany Medkové zhoršil, zejména chůzi jí ztěžovalo brnění v nohou. „Děti jsem vypiplala z nejhoršího a ve svých třiceti sedmi letech skončila na vozíku. Takže místo toho, abych se starala o děti, staraly se ony o mě,“ vzpomíná na nečekanou změnu životního stylu. „V hlavě se mi honily nejhrůznější myšlenky, na vozíku jsem se cítila nemožně a málem jsem spolykala prášky. Z tohoto stavu mě dostala psycholožka, která mi vysvětlila, že je možné věnovat se i za těchto podmínek dřívějším aktivitám.“ Na hledání smyslu dalšího života měly velký podíl Janiny děti: „Když jsme s vozíkem vyjeli ven, děti se začaly

doslova hádat, kdo maminku poveze. Naprosto mě to dojalo a znovu postavilo na nohy.“ Podporou je i její manžel Jiří: „Místo toho, aby se z toho sešypal a opustil mě, se stará, všude mě vozí, a za to k němu chovám velkou úctu.“

Za šestnáct let se Jana Medková s vozíkem sžila a naučila se ovládat běžné věci jako chod domácnosti či nakupování: „Mám přehled o tom, které obchody nebo restaurace jsou bezbariérové. Dobrou zkušenost mám s jednou místní drogerií, kam vedou schody – venku mají zvoneček, díky kterému si můžu přivolat prodavačku, a obslouží mě venku.“

Počáteční depresivní zkušenosti s nemocí a uvedení do invalidního důchodu řešila vystudovaná zdravotní sestra Jana Medková prací. „Nemohla jsem zůstat sedět doma. Byla jsem v představenstvu bytového družstva, přisedící u soudu, vedla jsem zdravotnický kroužek na základní škole, pracovala ve sdružení zdravotně postižených. Teď už funkce opouštím, protože to sama nemůžu zvládnout a jsem odkázaná na manžela.“ Dosud aktivně působí ve společnosti Roska Havlíčkův Brod, která sdružuje přes třicet pacientů s roztroušenou sklerózou žijících na Havlíčkově Brodě: „Naší hlavní náplní je pořádání rekondičních pobytů, kde cvičíme, absolvujeme masáže, navštěvují nás cvičitelé se psy a jezdíme na koních. Také pořádáme přednášky a besedy s lékaři, odborníky ze sociální oblasti, úřadu práce a tak dále. Naposledy jsme byli letos v červnu.“

Ulehčit průběh nemoci může vhodná fyzická aktivita, například jóga, nebo rukodělná te-

rapie. Právě výrobky lidí s roztroušenou sklerózou byly celý červen k vidění ve vestibulu Staré radnice na výstavě Mám RS... No a co?! Na jejím uspořádání v Havlíčkově Brodě měla Jana Medková zásadní podíl. Zorganizování této putovní výstavy mělo být třeshinkou na dortu jejího setrvání ve funkci předsedkyně Rosky.

Životní láskou brodské rodačky je kultura, ráda navštěvuje kino, divadlo, koncerty. „Naposledy se mi moc líbil koncert ke 150. výročí založení sboru Jasoň, to bylo úchvatné.“ Problémem většiny kulturních zařízení je nedostupnost pro vozíčkáře, i když se to podle jejích slov postupně zlepšuje. „Dříve jsem ráda chodila na koncerty do Staré radnice. Když jsem však skončila na vozíku, těžko jsem se tam dostávala, protože sál je v prvním patře. Snažila jsem se přesvědčit město, aby vybudovalo zdvihací plošinu, jenže podle jeho zástupců to nešlo, protože Stará radnice je historická budova. Já jsem argumentovala tím, že Národní di-

vadlo v Praze je taky historická budova a plošinu má, dokonce překrytou červeným sametem. Nakonec mi vyšli vstříc a já mohu s ostatními handicapovanými navštěvovat o mnoho kulturních akcí víc.“

Přestože si Jana Medková v životě prožila těžké chvíle a sáhla si na pomyslné dno, její optimismus je nakažlivý: „Na svůj současný život už jsem si zvykla. Neřeším, co bude za rok, ale co mohu zvládnout zítra, pozítří... Velkou radost mi dělají děti, které mi pomáhají. Musím se pochlubit, jaký dárek jsem dostala k padesátinám. Neuspořádali žádnou obrovskou oslavu, ale splnili mi velký sen. Mladší syn se mnou absolvoval zájezd do Paříže pro invalidy, měli jsme speciálně upravený plošinový autobus, viděli kus světa. Byla jsem naprosto spokojená a je to pro mě zážitek na zbytek života.“

Aneta Štefánková

Převzato z Havlíčkovobrodských listů

Foto: archiv